

Ülevaade riikide välishindamissüsteemidest gümnaasiumi lõpus

Eksamikeskuse eksamiarenduse nõunik E. Rull (31.märts 2009)

Allikad:

1) Kõige värskemaid (2009. aasta seisuga) ülevaateid leiab kodulehelt http://www.inca.org.uk/country_archives.html.

Rippmenüüst tuleb valida huvipakkuv riik, välishindamine on valiku „assessment arrangement“ all, siis valutada „go“ ja selle järel uues aknas valida „post-compulsory secondary education“, mis vastab gümnaasiumiastmele.

Samas andmebaasiskättesaadavad pikad riikide koondülevaated ei tarvitse olla viimase seisuga uuendatud.

2) Euroopa Liidu haridusinfo Euridice ülevaated on vähem operatiivselt uuendatud ja kättesaadavad kodulehelt <http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice>. Tärniga märgitud riikide andmed on uuendatud nii INCA kui Euridice andmebaaside vahendusel.

Esimeses veerus on riigi või riigi osa nimi, kui erinevatel riigi osadel on oma autonoomne haridussüsteem. Koos nimega on toodud ka eksamisüsteemi kõige olulisemad iseloomustavad jooned. Teises veerus on iseloomustatud eksamisüsteemi täpsemalt. Kolmandas veerus on toodud kohustuslike eksamite loetelu, neljandas vabatahtlike eksamite loetelu. Viiendas veerus on lühikokkuvõtte kõrgkoolidesse vastuvõtu tingimustest.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
Austria* - sisehindamine välis-hindamise elementidega, Reifeprüfung ehk Matura.	<u>Eeleksam</u> spetsialiseeritud Fachbereichsarbeit võib vähendada kohustuslike eksamite arvu 3 suulisele ja 3 kirjalikule, kuid peab sisaldama spetsiali-	Emakeel, võõrkeel, matemaatika.	Nn. <i>humanities</i> , võõrkeeled, ladina keel, matemaatika ja teadusained,	Heade hinnetega saab otse ülikooli, erandina mõnedes kõrgkoolides siiski lisakatsed. Ühe puudulikuga saab veel Matura eksamitele. Lisaks eksisteerivad paralleelsed

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
	seerumisaine osa. Muidu on kohustuslikud 4 kirjalikku ja 3 suulist eksamit või vastupidi, eristatakse 3 tüüpi spetsialiseerumist: interdistsiplinaarne, spetsialiseeritud või komplementaarne koos tuumaga.			ülikooli astumise eksamid nendele, kellel Maturat ei ole tehtud. Sisseastuja ei tohi olla kriminaalselt karistatud.
Belgia* (flaami) - saab kooli nõukogu poolt diplomi, ka moodulite lõpus eraldi sertifikaadid.	Testid ja koolieksamid.			Piisab flaami diplomist, erijuhul sisseastumiskatsed ja kontrollitakse keeleoskust.
Belgia* (prantsuse) - alates 1994 aastast välishindamine ainult <i>formative</i> .				Diplomiga CESS võetakse vastu, ehkki võivad olla lisaeksamid. Kutsekoolist tulnutele eksamid, kuid mitte kõrgkooli juures (DAES).
Belgia* (saksa) - kooli nõukogu annab lõppsertifikaadi, selle andmise protseduuri-reegleid kontrollitakse	Suulised ja kirjalikud eksamid, suulistele eksamitele kutsutakse teiste koolide õpetajaid või välisvaatlejaid.			Nende eksamitega saab ka kõrgkooli.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
väljast (ministeeriumi tasemel), mõjuvad jooksvad hinded ja koolieksamid.	Eksamid muidu <i>formatiivsed</i> .			
Bulgaaria* -testid ja hindamisjuhendid tsentraalsed, hinnatakse koolis, saadakse lõputunnistus. Matrikulatsioonieksamid lisaks.	Tuleb teha kaks kirjalikku eksamit.	Emakeel ja kirjandus	Üks kooli poolt valitud aine, omal soovil võib teha ühe eksami veel.	Need eksamid on tarvilikud kuid mitte piisavad. Hetkel ülikoolid teevad sisseastumiseksameid, kuid neid on plaanis asendada matrikulatsiooniekamitega. Ühe kooli sisseastumiseksamid sobivad ka teises.
Küpros* - kõrgkooli minnakse <i>lyceum</i> 'ist. Lõpueksamiga saab jooksvat hinnet parandada, koolieksamid. Pancyprian eksamid sisseastumiseks.	Eksamid iga aasta lõpus.	Emakeel ja matemaatika.	Kaks eksamit vabal valikul.	Sobivad kõrgkooli astumiseks.
Tshehhi* - üleriigilist testimist ei ole, testid koostatakse koolis ning suuline vorm lisaks kirjalikule on levinud. Eksamikomisjoni esi-	Neli kirjalikku, võimalik suulise osaga.	Emakeel ja võõrkeel (oli ka matemaatika).	Kaks valikainet kooli pakutavatest ainetest, kuid mitte üle kahe võõrkeele ja kehalist kasvatust võib ainult spordikoolides teha.	Sobivad kõrgkooli sisseastumiseks kuid enamasti on ka sisseastumiseksamid lisaks.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
mees on teisest koolist.				
Taani* - tsentraalselt ette valmistatud, test hinnatakse väljaspool kooli, suulised eksamid on oma ja võõra õpetajaga komisjonide ees.	Kokku kümme eksamit, välishindamine. Sisehindamisel küsitakse seda, mida õpilane tahab.	Taani keel ja ülaltpoolt ette antud ained. Suuliselt kontrollivad erinevad koolid erinevaid aineid (aine on juhuslikult valitud) + kirjalik kodune töö.		Välishinnatud koolihinnetega ülikooli.
Prantsusmaa* , 4 haru, välishindamine, vastavalt harule testid. Kirjalikud, suulised, praktilised, piirkonna recteur (min. esindaja) vastutab testide koostamise ja läbiviimise eest juunis ja septembris.	Üld, tehnol. ja kutse harud. Kui on option C (matem. ja füüsika tehtud), siis pääseb lihtsamini paljudesse ülikoolidesse.	8-9 kohustuslikku ainet.	Maksimum 2.	Nõutakse bakalaureusega võrdset diplomit, või diplomi-testi, enne 1994 olid sisseastumiseksamid. Ainult lõpetajatele antakse <i>brevet de technicien</i> , millega ometi saab mõnda kohta sisse astuda, või <i>certificat de fin d'études secondaires</i> , kellel eksamitel vähem punkte: 8 punkti 20-st vajalik.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
Prantsusmaa*	S – teadus	Matemaatika, füüsika-keemia, bioloogia-geograafia. Või tehnoloogia, filosoofia, ajalugu-geograafia. Esimene võõrkeel, sport.	Tehnoloogia, võõrkeel, Regionaalkeel, ladina keel, vana kreeka keel, kunst, sport, IKT.	
Prantsusmaa*	ES – ühiskonna-õpetus ja majandus	Majandus, rakendusmatemaatika, filosoofia, ajalugu-geograafia, esimene võõrkeel. Teine võõrkeel või mingi vana keel, sport.	Kirjandus, teadus, võõrkeel, regionaalkeel, ladina keel, vana kreeka, kunst, sport, IKT.	
Prantsusmaa*	L - kirjandus	Kirjandus, filosoofia, teadus, ajalugu-geograafia. Esimene võõrkeel, teine võõrkeel või vana keel või kunst, sport.	Võõrkeel, regionaalkeel, ladina keel, vana kreeka, kunst, sport, IKT.	
Saksamaa* - 9 liidumaal koolieksamid, õpetajad valmistavad ette küsimused ja koolijuhid kontrollivad, ministriumiametnikud võivad kontrollida pisteliselt. Ülejäänud 7 liidumaal riigieksamid,	Neli või viis eksamit, neist vähemalt kaks kõrgemal akadeemilisel tasemel. 3 kirjalikku ja suuline, 2 intensiivkursust ja üks põhikursus.	Saksa keel, võõrkeel, matemaatika – kolmest tuleb valida kaks. Ning üks eksam igast järgnevast kolmest valdkonnast peab olema esindatud: (1) keel, kirjandus, kunst, (2) sotsiaalteadused, (3) matemaatika, loodus-	Valida kolmelt alalt.	Heade hinnetega saab tihti otse ülikooli. Tehakse võimekusteste ja rakendatakse katseaega. Teatud aladel üleriiklik institutsioon otsustab. Plaanis ühtlustada liidumaade põhimõtteid, saksa keel, matemaatika ja inglise keel

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>lisaks oma õpetajale hindab anonüümne väljastpoolt hindaja. Abitur eksamid ja jooksvad hinded annavad koondhinde. Liidumaa tasemel või kooli tasemel ühtlustatud küsimused. Võrreldakse välisriikide tasemega.</p>		<p>teadused ja tehnoloogia. Ka suulised eksamid, neljas või viies on tavaliselt suuline.</p>		<p>muutumas üleriigilisteks. ka endises SDV-s, kool kestab 13 või 12 aastat.</p>
<p>Kreeka*, koolieksamid ja tsentraalselt koostatud testid, mida hinnatakse eksamikeskuses, lõpetamisel arvestatakse ka jooksvaid hindeid.</p>	<p>Kirjalikud, suulised. A ja B kategooria eksamid, vastavalt õppeaine „tõsidusele“.</p>	<p>Testitakse kõike mida õpitakse.</p>		<p>Gümnaasiumi lõpp on diferentseeritud ning kirjalikud kooli ja üleriiklikud eksamid lähevad arvesse. Edasi SAIS. Erandjuhul veel ka lisaks sisseastumiseksamid.</p>
<p>Ungari*, rakendatakse tsentraalseid hindamisjuhendeid. Olemas standardtase (kool, kõik ained) ja edasijõudnute tase (eksamikeskus, kõrgkooli astumiseks). Matemaatikas ja kirjandis välishindamine 1998</p>	<p>5 kirjalikku, suuline, kutseõppes praktiline. Ainete valimiseks üldised ja spetsiifilised ettekirjutused. Maturity eksamit pole lõpetamiseks vaja.</p>	<p>4 ainet: emakeel ja kirjandus, ajalugu, matemaatika, võõrkeel või riigikeel.</p>	<p>1 valikaine.</p>	<p>Maturity eksamitega minnakse ülikooli, õppeainetel palju raskustasemeid. Lisaks lõpueksamitele arvestatakse kursusehindeid, koolieksameid.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
aastast alates. Koolihindamisel on juht delegeeritud väljast.				
Island* , eksamid iga poolaasta lõpus pea kõigis ainetes, koolieksamid. Vaidluste puhul välishindamine. Matrikulatsioonieksamid on põhjalikumad.				Matrikulatsioonieksamid tehtud ning lisaks võib olla koolil testid, katsed ja eksamid.
Iirimaa* , 2003 loodi State Examinations Commission kui ministeeriumi osa, olemas Leaving Certificate eksamid, 2-3 erineva raskustasemega ja kvalifikatsioonidepõhised.	Koolieksamid on vaid harjutamiseks, formaalset rolli neil pole. Kirjalikud ja praktilised eksamid. Tervik-süsteem on osa elukestvast õppes. Saab võtta Transition Year enne kõrgkooli minekut.			Eksamitega kõrgkooli, teatud sotsiaalsetele gruppidele eelised. Arvesse läheb 6 paremat eksamit, millest 2 on tehtud kõrgetasemel. Sisseastumiseks SAIS-i taoline Central Application Office.
Itaalia* - National Institute for the Evaluation of the Education System teeb riigieksamid, kui kooli nõud-	Kolm kirjalikku ja üks suuline eksam. Itaalia keel, matemaatika ja loodusteaduste eksamid on tsentraalsed	Itaalia keel, õppesuunaga seotud aine ja õppesuunaga seotud kompleks-eksam (vaid viimase aasta materjal), mis		Kõrgkooli oma sisseastumiseksamid on nõuandva funktsiooniga, sisse tuleb võtta riigieksamite alusel. Kirjalikud

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>mised on õpilasel täidetud. Hindavad õpetajad pooled samast koolist, pooled mujalt. Kooli-eksameid aitab ette valmistada vajadusel riiklik institutsioon. Varem oli Matura.</p>	<p>alates 2007/8.</p>	<p>hindab ka võõrkeeleskust. Suuline eksam on laia profiiliga ja seotud õppesuunaga. Kaks esimest on tsentraalselt koostatud, kolmas kooli poolt koostatud, kuid pooled hindajad väljastpoolt kooli ja juht on väljastpoolt(kõigil eksamitel).</p>		<p>eksamid annavad igäiks 15 punkti, suuline 35 punkti ja kursusetööd 20 punkti, kokku võib saada kuni 100 punkti.</p>
<p>Läti*, 5 eksamit ja kuni 4 testi.</p>	<p>Kooli lõpetamiseks on vaja 5 eksamit, nendest 1 ministeeriumi poolt ette antud, 1 kooli suunaga määratud ja üks kooli poolt ette antud, kus õpitud üle 105 tunni, kaks õpilaste valikul. See kombinatsioon on ajas muutunud - oli 3 ministeeriumi poolt, üks kooli ja üks õpilase poolt määratud eksam.</p>	<p>Läti keel ja kirjandus või riigikeel, kooli suunaga määratud aine ja kooli poolt määratud aine.</p>	<p>2 eksamit. Taheti teha kõigis kõrgkooli sisseastumise ainetes riigieksameid, kuid eksamite sooritamise ja hindamise aeg läks liiga pikale ja loobuti.</p>	<p>Aluseks vähemalt 2 riigieksami tulemust, nagu kõrgkool otsustab, välja arvatud enne 2003 lõpetanud õpilased, siis oli 3 eksamit ministeeriumi poolt määratud. Lisaks võib olla kõrgkooli oma eksameid ja tingimusi. Kultuuriajalugu, majanduse alused, geograafia, loodusteadused on nüüd vaid koolieksamid. Lõputunnistuse sai ka puuduliku aastahinde ja läbikukkunud eksamitega (kuni 2).</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
				Pärast 2003 aga enam mitte.
Lichtenstein* - Matura, kui õpitulemused lubavad.		Kirjalik eksam, 5 osa: saksa keel, inglise keel, prantsuse keel, matemaatika ja kooli profiilile vastav aine. Suuline eksam, 4 osa: üks humanities aine (saksa keel, filosoofia, religioon, kultuur, eetika, ajalugu, ladina keel), üks ühiskonnateaduste aine (matemaatika, bioloogia, füüsika, keemia, geograafia ja majandus/juura), üks võõrkeel (inglise, prantsuse, itaalia, hispaania) ning üks profileeriv aine.		Matura on aluseks, väga harva mingid sisseastumiskatsed.
Leedu* - koolieksamid 10 pallisel ja Matura 100 pallisel skaalal. Eksamiditel erinevad nõudmised. Eelduseks	Nüüd on 4 eksamit (oli 5), kõrgkooli minekuks on Matura eksamid. Olemas ka rahvusvaheline baka-	Emakeel või riigikeel, oli ka matemaatika ja võõrkeel	Valgevene, vene ja poola (kuni kaks neist), füüsika, keemia, bioloogia, IKT, muusika, kunst,	Aluseks kuni neli hinnet, neist kuni kolm Matura eksamit, lisaks kuni kaks ülikooli testi, nende põhjal kõrgkool koostab pingerea.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
positiivsed koolihinded. Läbikukkumisel teeb koolieksami.	laureusõppe programm.		geograafia. Kokku kolm vabalt valitavat eksamit.	Keelatud on teha oma eksam, kui on olemas Matura eksam. Olemas ka REV kohad.
Luxemburg*	Varem arvestati lõpetamiseks vaid lõpueksameid, nüüd ka jooksvaid hindteid ja suulisi eksameid.			Riigieksamid kõrgkooli astumiseks 60 punktilisel skaalal.
Malta* - Matrikulatsioonieksami tulemused loevad, nende tegemine ei sõltu varasematest koolihinnetest, kursused võivad olla erineva tasemega.	Eksamiained jagatud gruppidesse, igühnest tuleb üks valida. Kuus eksamit, kaks kõrgtasemel ja ülejäänud kesktasemel.	Emakeel, inglise keel, matemaatika kohustuslikud.		Õpetamine enamasti inglise keeles. Enne õppima asumist inglise ja malta keele ning IKT oskuste taseme test. Vastuvõtukomisjonid arvestavad koolivälisest õppimisest.
Holland* - pool hindamist koolis ja pool tsentraalne, tulemus kaalutakse. Koolid annavad aru oma ainekavast. Koostatakse ka projekte koolieksamitena. Eksami ainekavad kontrollivad õppekava eesmärkide saavutamist	7 kirjalikku ja suuline eksam, olemas ka nn. ülikooli eelne haridus. Saab teha ainult kas eksami kerget või rasket varianti, mitte mõlemaid konkreetses aines. Kõike mida õpitakse ei eksamineerita. Olemas tsentraal-	Emakeel ja kirjandus, inglise keel ja kirjandus, saksa või prantsuse keel või üks moodne keel – see on ühine, lisaks kaks õppesuunaga seotud eksamit.	Spetsialiseeritud kohustuslik komp. 2-3 kohustuslikku eksamit: <u>1. teaduses ja tehnoloogias</u> füüsika, keemia ja puhas matemaatika, <u>2. teaduses ja tervishoius</u> bioloogia, keemia, füüsika, puhas	Sobivad kõrgkooli astumiseks, kui erialaga seotud eksamid on hulgas. SAIS, kasutatakse ka kaalutud liisuheitmist nõrgemate puhul. Kool võib valida kandidaate nõrkade õpilaste hulgast, kui nad on hästi teinud erialaeksamid.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
(general qualifications) ja neid muudetakse 5 aasta tagant. CITO teeb teste ja CIVO ettekirjutisi. Eksamid kolm korda aastas. Edetabelid kohustuslikud, koolide tulemused kättesaadavad lapsevanematele.	sed eksamid, pool-eksamid ja tsentraalsed nelja aine komplektid.		matemaatika 3. <u>Majandus ja sots.:</u> majandus, rakendusmatemaatika, geograafia ja ajalugu 4. <u>Kultuur ja ühisk.:</u> ajalugu, rakendusmatemaatika, kunst, teine keel või filosoofia või majandus	Arvestatakse ka ainult koolieksameid (portfoolio) või koolis tehtavat komponenti. 63% gümnaasiumi õpilastest läheb edasi kõrgkooli.
Norra* , - eksamikeskused ja tsentraalne hindamine, apelleerimisevõimalus. Eksamid on kirjalikud, suulised ja praktilised.	Eksamid sisse viidud pärast ebarahuldavat esinemist PISA rahvusvahelises uuringus 2000.	Emakeel kohustuslik. Profileeriv aine on kohustuslik.	Vähemalt kaks kirjalikku eksamit. Tehakse ka suulisi eksameid, oma õpetaja esitab küsimusi ning välishindaja paneb hinde. <i>General subject</i> eksam. Ärikoolituses neli eksamit.	Kui gümnaasium lõpetatud vajalikul edasijõudnud tasemel eksamitega ning vajalik tase saavutatud valitud peatükkide puhul emakeeles, inglise keeles, ühiskonnaõpetuses, matemaatikas ning teaduses ja keskkonnaõpetuses, võetakse vastu.
Poola* - Matura alates 2005, suulist hinnatakse koolis ja kirjalikku (ühexas) regionaalses eksamikeskuses.	4 ainet, 3 kohustuslikku 2 tasemel.	Emakeel, võõrkeel, matemaatika.	Ajalugu, bioloogia, matemaatika, võõrkeel, klassikaline keel, geograafia, keemia, füüsika, bioloogia, IKT.	Sobivad kõrgkooli sisseastumiseks. Kui vastavat Matura eksamit ei ole, ainult siis tohib teha seda eksamit sisseastumiseksamina (ei kehti välisüliõpi-

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
				lastele).
Portugal *, - kombineeritakse ja kaalutakse sise- ja välishindamist koondhindeks, viimane aasta on rakendatud vaid välishindamist, riigieksamid	5 kirjalikku, üle 3 korra ei lubata ühte eksamit ringi teha – peab teise valima.	Emakeel ja matemaatika või kvantitatiivsed meetodid.	3 vastavalt neljale õppeharule: (1) loodusteadused, (2) kunst, (3) sotsiaalteadused ja majandus, (4) <i>humanities</i> . Saab registreeruda, kui koolihinne oli piisavalt kõrge selles aines.	Riigieksamite soorituse tase (lävend) antakse ette vastuvõtukomisjonide poolt, kohtade arv iga aasta ette antud. Lisaks sisseastumistestide lävend. Riigieksamid 50%, sisseastumistest 35% ja eelduste test 15%. Osa kohti erikvoodi all.
Rumeenia *, - olemas riiklik bakalaureuseksam, saab 2x tasuta ringi teha, lisaks kitsama spetsialiseerumise atesteerimiseksamid (tehnoloogia, keeled, pedagoogika) – nendega ei saa kõrgkooli. Suuline osa, kirjalik osa ja projekt kui lõpueksami osad.	Koosneb 2 (või 3) kõigile ühisest eksamist ja 3 valikeksamist.	Riigikeel, võõrkeel, (vähemusmakeel).	<i>Humanities</i> (ajalugu või geograafia, erialaaine (ea.) ja erialaväline (ev.) aine), Teadus (matemaatika, ea. ja ev. aine). Tehnoloogia (ei loeta akadeemiliseks) (rakendusmatemaatika, ea., ev.).	Bakalaureuseksami tulemustega minnakse kõrgkooli (kaalutud keskmine tulemus), võivad olla sisseastumiseksamid. Olemas REV kohad.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud examid	Vabatahtlikud examid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>Rootsi* - matemaatika, rootsi keele ja võõrkeele testid on tsentraalselt koostatud ülikoolide vastavate instituutide poolt ja kohustuslikud, ülejäänud examid on koolis koostatud. Õpilased saavad neid ümber teha ja parandada. Jooksvate hinnete järgi loetakse punkte kõrgkooli astumise tarvis (hindamine ja õpetamine üleriikliku ja kohaliku õppekava põhine). Hinnatakse ka koolivõrku. Õpetajad pakuvad ülesandeid ning korraldavad eelteste. Skolverket määrab lävendid üleriigilistele tasemetöödele. Kui korraldatakse kohalikke teste, siis määrab kohalik haridusosakond lävendid.</p>	<p>Hinnatakse koolis kursuste lõpus, enamasti kirjaliku töö näol, lõpueksamid puuduvad. Olemas kohustuslikud üleriiklikud testid. Eelistatakse matemaatikas ja keeltes sügavuti minekut suure hulga kursuste võtmisele. SIRIS elektroonilise süsteemi kaudu saab õpilane ja lapsevanem õpitulemusi jälgida. Edetabelid ajakirjanduses. Eesmärk, et 50% noortest läheksid ülikooli, hetkel on vähem. Veevand kogu elanikkonnast on käinud vaid põhikoolis .</p>	<p>Rootsi keele, võõrkeele ja matemaatika testid on standardiseeritud (kursuse eksam).</p>	<p>Skolverket hoiab eksamiülesannete baasi, mida saavad koolid kasutada (keeled, bioloogia, füüsika, kutseõppeained).</p>	<p>Nõutakse eeldusena süvaõpet antud alal, raskema kursuse eest rohkem punkte. Muidu kursusehinnete põhjal (kolmandik õpilasi) ja ülikoolide Pre-U võimekustest (kolmandik õpilasi) ja nende kombinatsiooni eest, muud mujal tehtud lisaexamid lähevad ka arvesse. 90% gümnaasiumikursusest peab olema läbitud + lisatingimused, näiteks töökogemus või lisakursused.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>Slovakkia*, - õpilased esitavad soovi kirjalikus vormis 30. septembriks, mis aineid ja mis tase- mel (kolm taset) hinnata ning kas soovivad kooli- eksamit või riigieksamit. Riigieksameid koostab ministeerium, korraldab regionaalne nõukogu, hindab teise kooli õpeta- ja, kasutusel protsentii- lid.</p>	<p>4 kirjalikku ja suuline.</p>	<p>Emakeel ja kirjandus (kirj. ja suul.), matemaatika või võõrkeel.</p>	<p>Matemaatika suuline või võõrkeele suuline.</p>	<p>Sobivad kõrgkooli sisseastumiseks. Vaid kõrgkoolid ise võivad otsustada vastuvõtu tingimuste üle. Sisseas- tumiseksamid põhiline alus, dekaanid ja rektorid otsustavad lõplikult.</p>
<p>Sloveenia* - Matura, suulist osa hinnatakse koolis.</p>	<p>5 kirjalikku ja suuline</p>	<p>Emakeel ja kirjandus, matemaatika, võõrkeel.</p>	<p>Valida 2 : võõrkeeled, <i>humanities</i>, loodustea- dused, kunst, tehnoloogia.</p>	<p>Asendas sisseastumis- eksamid pärast iseseis- vumist lõpueksamitega, teatud erialadel ka lisaks testid.</p>
<p>Hispaania* , Bachilleri saavad, kes läbivad edu- kalt kõik kursused. Ba- chillerato on diferentsee- ritud, 3 haru (kunst (omakorda 2 haru), loo- dusteadused ja tehnoloogia, humanitaar- ja sotsi-aalained ning kõrgkooli</p>	<p>Olid rahvuslikud sis- seastumiseksamid, mis kehtisid korraga kõigi kõrgkoolide jaoks. Eelduseks olid positiivsed lõpuhinded kõigis ainetes.</p>	<p>Teadus moodsas maailmas kohustuslik aine, mitte aga kohustuslik eksam.</p>		<p>Palju sisseastumiseksa- meid (igal ülikoolil omad, mitte riiklikult ühtsed, nagu need ka kunagi olid), lähevad arvesse kaaluga 0,4 ja ülejäänus koolihin- ded, usuõpetus ei lähe ar- vesse. Võib teha eksameid mitmele alale proovimi-</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>saab vaid samasse harusse. Riik määrab ära ainete miinimummahu ja taseme. Eksamid vaid kooliaasta lõpus, hinnatakse pidevalt ja lõpuks kooli komisjoni poolt. 87% lõpetab bachillerato ja neist 85% saab ülikooli (74% vanusrühmast).</p>				<p>seks korruga. Sisseastumiseksamite hindeid saab neli korda parandada, apelleerimisvõimalus, rehkendatakse pingeridasid. Üle 25 aastased saavad astuda sisse ilma Bachillerita. Teatud koolides võimekustestid. Välismaalased saavad kasutada välishindamise tulemusi sisseastumiseksamite asemel.</p>
<p>Soome*</p>	<p>Vähemalt 4 eksamit, Matrikulatsioonitest. Kõigepealt hinnatakse koolis ja edasiõppijate tööd ka matrikulatsiooninõukogu poolt.</p>	<p>Emakeel, teine riigikeel, võõrkeel, matemaatika ja üks eksam <i>general studies battery of tests</i> (teadus ja ühiskond) + valiktestid.</p>	<p>Võrreldes Eestiga lisaks psühholoogia, itaalia ja hispaania keeled, matemaatikas kaks taset.</p>	<p>EHIS-e taolise süsteemi esimene järk käivitub sellel aastal. Matrikulatsioonieksamite osa kasvab. Ka international Baccalaureate, European Baccalaureate ja Reifeprüfung abil sisseastumine võimalik. Enamasti on lisaks ülikoolil ka oma eksameid või arvestatakse ka koolieksameid ja kursuste hindeid. Kohustusliku kirjanduse testid, hoiakute testid. Võidakse vastu</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
				võtta ka ainult ülikooli eksamitega. Sarnased ülikoolid teevad vastuvõtul koostööd.
<p>Shveits, välishindamine puudub, kuid on kehtestatud ühised standardid Maturitāt eksamitele ja DMS diplomile (kutseõpe). Paljud koolid korraldavad konföderatsiooni eksameid 2x aastas ning igapäev võib nendel osaleda sõltumata koolist.</p>	<p>Maturitāt sisaldab 11 õppeaine koondhindadeid. Kõik peavad õppima inglise keelt. Matura eksameid koostavad kohalikud õpetajad, kuid hindavad kantonite komisjonid.</p>	<p>Kolm põhiaainete eksamit. Matemaatika, esimene võõrkeel ja üks riigikeeli (nii suuline kui kirjalik). Lisaks spetsiifiline valik ja kantoni poolt ettekirjutatud valik. Koolihinne ja eksam kaalutakse võrdsete kaaludega. Ülejäänud ainetes vaid koolihinne.</p>	<p>Kaks õppesuunaga määratud eksamit.</p>	<p>Positiivsete Matura eksamitega saab edukalt kõrgkooli. Erijuhul täiendavad testid. Mõned kõrgkoolid võtavad praktiliste kogemustega ja ilma Maturata õpilasi kõrgkooli. Muidu tuleb kutsehariduses õppijatel käia enne erikursustel ja teha Matura eksamid, et saada kõrgkooli. Vaid 7,5% õpilastest läheb kõrgkooli.</p>
<p>Türgi*, lõpueksamid puuduvad, erakoolides võib süsteem erineda, diplomil on keskmine hinne ja spetsialiseerumine. Ka ainult keskmise hindega võib ülikooli ilma sisseastumiseksa-</p>	<p>Eksamineeritakse kursuse lõpus.</p>			<p>Sisseastumiseksamid, korraldatakse tsentraalselt, mitte ülikooli juures. 4 valdkonna eksamid: emakeel, sotsiaalteadused, matemaatika, teadus ja võõrkeeled. Valikvastustega küsimused. Üle riigi</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
miteta sisse saada.				tehakse eksameid samal ajal, pole seotud lõpetamisega.
Suurbritannia* , General Certificate of Education Advanced-level (GCE A-level), välishindamine ka ühest klassist teise liikumiseks. Walesi bakalaureusõppesüsteem üritab sügavusele lisada laiust (pilootprojekt). Erinevad õppekavad on tasakaalustatud.	2 – 4 või rohkem kirjalikku eksamit, iga kursus lõpeb välishindamisega, võib olla jagatud väiksemateks mooduliteks: ühe aasta õppe eest saab AS kvalifikatsiooni.	Kohustuslikke pole.	Kõikvõimalikud valikained.	Sobivad kõrgkooli jaoks, tingimuseks on hindele A või A* või B ja C tehtud eksamite hulk. Erandjuhul korraldatakse sisseastumiseks eksameid. Töökogemus tuleb arvesse. Olemas ka ettevalmistuskursused, kust saab otse ülikooli.
Shotimaa* The Scottish Qualifications Agency (SQA) on Briti QCA-st sõltumatu, olemas Shoti National Qualifications. Kui teeb 3 lähedasel alal aine koolieksami, saab Cluster Award'i ja ei pea tegema väliseid eksameid. Ettevõtjad	Kirjalikud eksamid enamasti, viis taset: Access (3 alamaset), Intermediate1, Intermediate2, Higher ja Advanced Higher. Võib kohe teha soovi korral kõrgtasemel. Üldhariduse ja kutsehariduse eksamid	Kohustuslikke pole	Kõik vabatahtlikud	Shoti kvalifikatsiooni-sertifikaadi saab gümnaasiumi järel, kuid paljud ülikoolid on kokku kasvanud täiendõppekursustega, kus seda ei nõuta. Saab korraga proovida mitmesse kõrgkooli, SAIS, sissesaamiseks loetakse A, B ja C tasemega tehtud

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>pööravad tähelepanu põhioskustele (core skills profile) nagu Põhja-Iirimaal. Õpilaste kohta koostatakse Progress Files, mis on kättesaadav kõrgkoolidele või tööandjatele vajadusel.</p>	<p>koos. Lisaks sisehindamine kursuste eest. Hinnatakse võtmepädevusi ja põhikompetentsusi. Raskuse ülempiiri pole. Scottish Group Awards olemas linetegrupi jaoks.</p>			<p>eksamite hulka, kui on Higher tasemel tehtud.</p>
<p>Põhja-Iirimaa, The Northern Ireland Council for the Curriculum, Examinations and Assessment (<i>CCEA</i>) ühtlustatakse eksamite nõudmised Inglismaa ja Wales'iga. Põhikool on aga Inglismaast autonoomne, gümnaasiumis on ühisosa Inglismaaga ja oma spetsiifiline osa. Juhendab õpetajaid seoses õppekava ja eksamitega, õppematerjalidega ning e-õppega, korraldab õpetajate täiendõpet. Aprillist 2009 moodus-</p>	<p>Advanced tase olemas: ajaloo, bioloogia, geograafia, matemaatika, füüsika, keemia, majandus, religiooniõpetus, kriitilises mõtlemises ning inglise, saksa, prantsuse, hispaania, ladina, iiri ja walesi keeltes. Lisaks World Class Tests parimatele. Läbi erinevate ainete mõõdetakse 6 võtmeoskust: arvutusoskust, kommunikatsioonioskust, IKT, õppimaõppimist, problee-</p>	<p>Kohustuslikke pole.</p>	<p>Kõik vabatahtlikud</p>	<p>Kutseained lähevad arvesse kõrgkooli astumisel. Detailides on eksamikustel küllaltki suur sõnaõigus, näiteks ka standardiseerimise üksikküsimustes. Ülikoolid loevad A ja B hinnete arve üliõpilastel, kaks peab olema A ja üks võib olla C. Õpilased alustavad 5 ainega (AS tase) ning teisel aastal lähevad sügavuti 3 ainega (A2 tase). Ülikoolid teevad harva ka oma sisseastumiseksameid.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
tati Education and Skills Authority (ESA). Koolid peavad andma õpilasele Record of Achievement. Alates 2000 apelleerimisel ka langetatakse hinnet.	mide lahendamist ning koostööd.			
Austraalia , eksamid või sertifikatsioon oluline lõpetamiseks ja kõrgkooli astumiseks.	Igal osariigil on oma välishindamissüsteem, ühtset ei ole. Kasutatakse nii kooli lõpetamiseks kui kõrgkooli sissesaamiseks.		Tavaliselt 4-5 ainet.	Nii lõpetamisele kui sisseastumisele jooksvad hinnad, osariigi tasemel modereeritud koolihindamise ja välishindamise tulemused aluseks. Queenslandis on cross-curriculum võimetest; Victorias, ained ja nende kombinatsioonid aluseks.
Queensland , QSA Queensland Study Authority koordineerib, Queensland Certificate of Education 2008-st alates. Queensland Senior Certificat'i saab modereeritud koolieksamitega, mis on tihti elektroonilised.	Koolis toimub õppeainete põhiselt pidev hindamine, mille kvaliteeti jälgitakse üleosariigilisel. Queensland Core Skills on aga üleosariigilised komplekseksamid, mis sisaldavad paljusid aineid ning on	QCS test vaid nendele, kes tahavad kõrgkooli astumise punkte. Hindab 49 õppekava elementi. Tertiary Entrance Score antakse neile, kes on läbinud 20 ühikut aineid ning detaile täpsustatakse vastavalt turuvajadustele. Kooli lõpetamisel saab		Koolis korraldatud ja tsentraalselt ühtlustatud eksamid ning üleosariigilised komplekseksamid on aluseks kõrgkooli astumisel. Arvutatakse Tertiary Entrance Score.

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
	seega pigem võimekustest.	Student Education Profile, kus on kõik kirjas.		
<p>Victoria, Victorian Qualifications Authority. Tulemusi ei avalikustata. Õpilased ja vanemad näevad tulemusi osariigi kontekstis ja klassi keskmist tulemust. Peetakse arvet selle üle, paljud õpilased on saanud kõrgkooli ja see number avalikustatakse, et vanemad saaksid valida kooli ja vältida pingeridasid.</p>	<p>Victorian Certificate of Education – nii ainete kui nende kombinatsioonide kohta ja modereeritud koolieksamid.</p>	<p>General Achievement Test, sisaldab kommunikatsioonioskust, matemaatikat, teadust, tehnoloogiat, ühiskonnateadusi ja kunsti – selle põhjal ennustatakse spetsialiseerumist, milliseid eksameid valib ja mis lähevad kõrgkooli astumisel arvesse.</p>	<p>Kokku 43 erinevat testi (ka kutseh.), lisaks väiksemad modifikatsioonid ja valikuvõimalused nende sees.</p>	<p>Välishindamine ja lisaks tsentraalselt modereeritud koolihindamine. Õpetajatel on hindamisalane koolitus. Arvutatakse Tertiary Entrance Score kõrgkoolipingerea tarbeks.</p>
<p>Tasmaania, Tasmanian Qualifications Authority, Tulemused registreeritakse ja õpilane saab neid esitada, kellele vaja.</p>	<p>Koolishindamine (nii modereeritud kui ka modereerimata) ja välishindamine. Õppeainekeksed või ainete grupi kesksed välis-hindamiseksamid. Kõik kokku annavad</p>		<p>Tavaliselt 5 paremini tehtud eksami põhjal arvutatakse ülikooli astumise skoori.</p>	<p>Õpetajatel on hindamisalane koolitus.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
	Tasmanian Certificate of Education (loodi 1990).			
Kanada , puuduvad eksamikeskused ja keskne õppekava. Vajadused dikteerib kõrgkool. Koolieksamid on testid või individuaalne töö ja loetakse summaarseid punkte lõpetamiseks, iga kursus annab ühe punkti. Lisaks õpilaste vaatlus. Mõnes osariigis oluliste ainete eksamid ühtlustatud.	<i>Formative ja summative</i> tasemed on eristatud. Lisaks õpilaste taseme määramisele hinnatakse kogu süsteemi. Hindamisel PISA-ga analoogilised tasemed. Täpsustatakse <i>core curriculum</i> sisu, lisatakse kohustuslikke aineid.			Olemas teistsugused eksamid neile, kes ei lähe kõrgkooli. Kõrgkooli saamine sõltub läbitud ainetest, täpsed nõudmised varieeruvad. Kas nõutakse punktisummat, vähemalt 6 akadeemiliste ainete punkti 30-st kogupunktist. Community college on neile, kellel see punktisumma veel puudub.
Alberta , olemas ühtlustatud lõpueksamid (juunis), kuid 50% arvestatakse neid ja 50% koolihindeid.				

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>British Columbia, 40% lõpetamise punktidest tuleb ühtlustatud eksamitest, ülejäänud koolieksamitest ja ise-seisvatest töödest. Hindamiseks tähestiku tähed. 52 punkti vaja lõpetamiseks.</p>		<p>Alates 2004 5 eksamit: kaks keeles ja kunstis: ülejäänud üks teadusaine, matemaatika ja üks ühiskonnaaine.</p>	<p>Portfolio kunstis ja disainis, ühiskondlikes projektides osalemine, hariduse ja karjääri planeerimine, tööhõivealased oskused, infotehnoloogia ja terveõpetus.</p>	.
<p>Ontario, olemas osariigi standardid lõpetamiseks. Üleriiklik emakeele test, mida tehakse nagu teisi- gi eksameid varem, et jõuaks lõpetamiseks asja parandada. 40 tundi ühiskondlikult kasulikku tööd vajalik lõpetamiseks. Hindamiseks prot-sentiilid.</p>	<p>Testid inglise keeles ja matemaatikas eelviimasel aastal, ajalugu üle-eelviimasel ja teaduses veel aasta varem. Vajalik ka ülikooli astumiseks.</p>			<p>Education Quality and Accountability Office teeb teste ja hindab.</p>
<p>Saskatchewan, ühtlustatud eksamit tuleb teha, kui vastav kooleksam on tegemata ja õpetaja hindamine sellel alal akrediteerimata. 24 punkti vaja lõpetamiseks.</p>	<p>Provincial Examinations and Student Services Unit vastutab 12 klassi ainetestide ettevalmistuse eest ja punktide süsteemi väljatöötamise eest.</p>			

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
Quebec, Northwest, Yukon , olemas mõned ühtlustatud eksamid				Quebecis <i>Community college</i> läbimine on eelduseks kõrgkooli pääsuks. Olemas tsentraalselt hinnatavad testid.
Jaapan , koolis hinnatavad eksamid on olulised lõpetamiseks, sisseastumiseks veel standardiseeritud üleriiklikud eksamid. Ülikooli astumiseks eksamid mõjutavad õpetamist rohkem kui õppekava, enamuse läheb kõrgkooli. Alla 25% läheb kutseõppesse, väljalangevus on madal (2%), peab halvasti oskama matemaatikat või inglise keelt.	Kursuste eest peab saama 80 punkti ja siis saab lõpetada. Lõpuksameid daigaku hindavad oma õpetajad ning puudub väline modereerimine. Ülikoolidesse eelistatakse õpilasi, kes saavad rohkem punkte 3 aasta jooksul ja on võtnud teatud kursused. Sisseastumiseksamid on eraldi.		18 eksamit 5 valdkonnas (jaapani keel, ühiskonnaõpetus, matemaatika, teadus, võõrkeeled), igaüks teeb seda, mis talle ülikooli jaoks vaja läheb, pole seotud kooli lõpetamisega.	National Centre for University Entrance teeb (teoreetiliselt õppekavapõhiseid) teste ülikoolidele jaanuaris, lisaks ülikoolide omad testid veebruaris ja ka hiljem. Daigaku on eelduseks, igal ülikoolil on oma põhimõtted, olulised on võimekus ja oskustestid, intervjuud, esseed, võistlustööd, praktiliste oskuste testid.
Korea , välishindamine Institute of Curriculum and Evaluation, eksamid või sertifitseerimine oluline ülikooli astumiseks, võimekustestid, kirjalik iseloomustus õpilasele	Kõik, kes soovivad kõrgkooli, peavad tegema College Scholastic Ability Test (CSAT) novembris. Riik korraldab tsentraalseid eksameid.	Kirjalik 5 aines: korea keel, matemaatika (valida kas diferentsiaalarvutus, tõenäosus või diskreetne matemaatika), inglise keel (ka kuulamise ja suuline osa). Ühiskonna-	Ühiskonnaained (valib 4 nendest): Korea, maailma või majandusgeograafia, Korea või maailma ajalugu või moodne ajalugu, juura,	The College Scholastic Ability ja Achievement Testi ning iseloomustuse (School Activities Record) alusel võetakse kõrgkooli. Mõnedes kõrgkoolides võimekustestid, esseed,

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>igapäevase (ka klassivälise) töö alusel, ka hoolisus, käitumine ja füüsilise seisund sisaldub School Activities Record'is ja on kõrgkoolide ja vanemate jaoks avalikud, kuid muidu konfidentsiaalsed isikuandmed. Klassil on ette kirjutatud mõõdikud, mida üritatakse saavutada. Ühist kohustuslikku osa kõikides koolides üritatakse vähendada, valikainete hulk kasvab.</p>	<p>Kasutatakse enamasti viie variandiga valikvastustega küsimusi.</p>	<p>ained, loodusained ja kutseharidusained – igast ühest valida üks aine.</p>	<p>politoloogia, majandus, ühiskond, kultuur ja eetika. Loodusteadused (valib 4 nendest) : füüsika I ja II, keemia I ja II, bioloogia I ja II, maateadus I ja II. Kutseharidusained. Teine võõrkeel: saksa, prantsuse, hispaania, hiina, jaapani, vene, araabia ja vana korea keeled.</p>	<p>intervjuud ja praktiliste ülesannete lahendamine. Koolitulemustel 0,4 kaal (School Activities Record), kuid see pole hetkel enam kohustuslik. Erinevad ülikoolid annavad erinevatele ainetele oma kaalu. 68% läheb kõrgkooli.</p>
<p>Uus-Meremaa, eksamid või sertifikaatsioon oluline kõrgkooli astumiseks. National Certificate of Educational Achievement. Elukestev kvalifikatsioonide raamistik, saavutusstandardid õppekava kontekstis, ühendab gümnaasiumi ja ülikooliõppe ning kutse-</p>	<p>Igas aines olemas välishindamine kui ka väliselt modereeritud sisehindamine. Eksamid mõõdavad, kui kaugele õpilane on jõudnud. Kirjalikud tööd ja portfoolid. Tuleb saavutada tase, mis on kooskõlas õpilase võime-</p>	<p>Pole kohustuslikke eksameid, ehkki arvutamise, kirjutamise ja lugemise oskustele on seatud minimaalne standard.</p>	<p>Kõik vabatahtlik. Üleõppimist hinnatakse vastavalt, pole maksimumset 100p. Ainetest on koostatud erinevad nimekirjad, kus tuleb valida ühest ja teisest nimekirjast ning on ette antud miinimum saavutused kahele õnnestunud kummast-</p>	<p>Erinevad kõrgkoolid hindavad sisehindamise ja välishindamise tulemusi erinevalt. Osad kursused nõuavad vaid võimekuste fikseerimist, osad erioskusi. NCEA kolmandal tasemel on oluline kõrgkooli saamiseks, kuid vahel piisab väga headest tulemustest ühes aines</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>õppe. NZ Qualification Authority registreerib õpilaste saavutused ja reguleerib protsessi. Hinnatud tööd antakse õpilastele tagasi. Kõigi läbitud standardite kohta saavad õpilased ülevaate: Record of Learning, mis on veebi kaudu kättesaadav. NCEA tasemete omistamise kohta olemas sertifikaadid.</p>	<p>tega. Eksamid novembris-detsembris (suvel). Portfooliote hindamiseks tulevad eksamikeskuse hindajad kooli. Kokku peab vähemalt kolmes aines olema 3. tase saavutatud, et lõpetada. Teadmiste eri aspektid hinnatakse eraldi.</p>		<p>ki listist.</p>	<p>seitsmes olulises valdkonnas. Kolmanda taseme eksameid võib teha ka enne esimest ja teist. Võib teha kuuenda tasemeni välja. Kõrgkool valitakse välja enne lõplike eksamitulemuste teadasaamist. Arvutamisoskust nõutakse vähemalt tasemel 1, lugemist ja kirjutamist tasemel 2 ning vähemalt kolmandal tasemel peab olema saadud 42 punkti, kahes heakskiidetud aines peab olema vähemalt 14 punkti, veel kahes teise nimekirja aines ka 14 punkti kummaski.</p>
<p>Singapur, eksamid või sertifikatsioon oluline kõrgkooli astumiseks. A-levels (või AO (<i>Alternate Ordinary</i>)) eksameid hinnatakse koolis. Scholastic Achievement testi SAT1 arvutamise ja verbaalsete oskuste</p>	<p>10% võimekamatest õpilastest teevad „S“ („Special“) teste. Neid võib teha kuni kaks. Ülejäänud õpilased teevad 3-4 A-level ja kuni 2 AO-level eksamit. Olemas suulised, kirjalikud ja</p>	<p>Kohustuslikke pole, SAT1 eksam – (lugemine, kirjutamine ja arvutamine) on kohustuslik. See eksam sisaldab ka funktsionaalset lugemisoskust, esseed ja inglise keele oskust.</p>	<p>Kõik vabatahtlikud, kuid ometi populaarsed.</p>	<p>A-levels ja SAT1 on olulised Singapuri mõlemasse ülikooli (teine on tehnoloogiaülikool) astumisel. Arvestatakse ka koolivälisest tegevusest.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>kontrolliks hinnatakse Singapuri ülikooli testimiskeskuses. Loodusteadused on polulaarsemad kui kunstid ja ühiskonnaained. Eksamikeskuse asemel on ministeeriumis Curriculum Planning and Development Division, mis juhendab koolis hindamist.</p>	<p>praktilised eksamid. Kasutusel Cambridge stiilis eksamid ja hinded.</p>			
<p>USA, eksamid või sertifikaatsioon oluline kõrgkooli astumiseks. Olemas Scholastic Achievement Test (SAT), nende väljatöötamisega tegeleb Educational Testing Service (ETS) ja American College Testing (ACT) programm. Olemas ka Advanced Placement eksamid (35 õppeainet) neile, kes õpivad ette (võimekuspõhised, hin-</p>	<p>Lõpetamiseks peab olema tehtud 4 ühikut inglise keelt, kolm ühikut teadust, kolm ühikut ühiskonnaaineid ja kolm ühikut matemaatikat. Need moodustavad 4 core subject area't. Üle riigi testitakse matemaatikat, inglise keelt ja loodusaineid. Testid toimuvad kursuste lõpus.</p>		<p>SAT I mõõdab verbaalset, matemaatilist ja kriitilist mõtlemist, selle viimane osa on alati sama ja seda kasutatakse testi standardiseerimiseks. Test koosneb 7-st pooletunnisest osast: 3 verbaalset ja 3 matemaatika osast. SAT I punktid on vahemikus 200 - 800, kusjuures 500 on keskmine. Heade kõrgkoolid tarbeks peab</p>	<p>SAT või ACT toimuvad märtsis. Neid teevad vaid ülikooli soovijad, paljudel ülikoolidel on need eksamid sissesaamise eelduseks. Enne seda proovitakse ka Preliminary SAT (PSAT) eksameid. Nende läbiviimisega tegeleb College Board.</p> <p>Kõrgkooli astumisel vaadatakse ka jooksvaid hindeid, küsitakse iseloomustust koolist ning</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>natakse üleriigilisel skaalal 1-5) ja National Assessment for Educational Progress (NAEP) on maatriksvalimitega ja koolide hindamiseks (olemas basic, proficient, advanced tasemed).</p> <p>ACT on õppekavapõhised testid 36 punktilisel skaalal, igäüks eraldi ainek: matemaatika, inglise keel, funktsionaalne lugemisoskus, teaduslik mõtlemine. Summaarne punkt jagatakse neljaga. Lisaks valikuline 30 minutiline kirjutamistest. American College Testing programm korraldab eksameid 5 korda aastas.</p> <p>Teste loovad ka õpetajad ja kirjastused. Portfo-</p>	<p>Vanemate nõudmisel tehakse edetabeleid.</p>		<p>olema üle 700 punkti, mis teeb Eesti ekvivalendis üle 92 punkti.</p> <p>SAT II on: ainetepõhised ja kestavad tund aega, ülikoolid pakuvad konkreetseid eksameid oma sissesaamistingimustena, näiteks Ameerika ajalugu ja sotsioloogia, Bioloogia, Keemia, Inglise keel, Prantsuse keel, Hiina keel, Saksa keel, Jaapani keel, Korea keel, Ladina keel, Kirjandus, Matemaatika, Moodne heebrea keel, Füüsika, Hispaania keel, Maailmaajalugu ja</p>	<p>taotlus tuleb esitada konkreetsele kõrgkoolile.</p> <p>USA andmetel 86,5% õpilastest läheb gümnaasiumi ja 65% kõrgkooli. OECD andmetel aga läheb USA-s ülikooli üle poole vanusrühmast, samas kui OECD riikides on see proportsioon keskmiselt kolmandik.</p>

Riik	Eksamid	Kohustuslikud eksamid	Vabatahtlikud eksamid	Tulemuse seotus kõrgkooli astumisega
<p>liod ja projektid on nõrgematele õpilastele, kes muidu ei lõpetaks ja neid hinnatakse koolis. Iga osariik sõnastab oma õpieesmärgid üleriigiliste testide kontekstis. Kontroll õpikvaliteedi üle on delegeeritud alla ning selleks on osariikide maatrikspõhimõttel koostatud testid. Hindamine sisaldab standardiseerimise elemente. Kirjandeid hinnatakse elektrooniliselt, et eelmine hindaja ei mõjutaks, et operatiivselt hindamist standardiseerida ning kvaliteeti kontrollida. Hinnatakse 2 korda. Olemas norm-reference ja criterion-reference testid.</p>			<p>Kirjutamine.</p> <p>SAT I ja SAT II on õpilastele tasulised.</p> <p>Proovieksam PSAT koosneb mitmest osast, kusjuures 2x25 minutit kestavad verbalsed ülesanded, sama palju matemaatika osa ja 30 minutit on essee. Kokku 2 tundi ja 10 minutit.</p> <p>Analoogia ülesande, kvantitatiivse võrdlemise ülesande ja verbalse ülesande osa nimetati ümber kriitiliseks lugemisoskuseks.</p>	